

بیایید کمی فکر کنیم!

● خسرو داودی

چقدر پاکبان‌ها و محیط‌بان‌ها برای تمیز کردن مسیرها و راه‌ها تلاش می‌کنند؟ آیا تا به حال به این موضوع فکر کرده‌اید؟ من که هر وقت در پیاده‌روهای شهر تهران قدم می‌زنم، از دیدن این همه آشغال و زباله روی زمین و در باغچه‌ها و لابه‌لای گیاهان و شمشادها حالم بد می‌شود. همیشه به فکر فرو می‌روم که چرا ما این قدر نسبت به موضوع تمیزی مسیرها بی‌تفاوت هستیم؟! چرا این قدر آشغال تولید می‌کنیم و بی‌توجه و بی‌محابا روی زمین

کلاغ‌های رفتگر!

کمی فکر کنیم

محل زندگی شما کجاست؟ روستا؟ شهرستانی کوچک؟ یا کلان‌شهری مثل تهران، مشهد، اصفهان یا...؟ آیا هنگامی که در مسیری مثل پیاده‌روی خیابان یا جاده‌های بین‌شهری و روستایی قدم می‌زنید، به نظافت مسیرها توجه کرده‌اید؟ چقدر محل زندگی شما تمیز است؟ چقدر آشغال از انواع متفاوت روی زمین ریخته است؟ چقدر شهرداری یا سایر نهادهای مسئول در محل زندگی شما به این موضوع به خوبی رسیدگی می‌کنند؟

هر روز ۷ تهرسیگار در خیابان رها می‌شود. حالا همین روش محاسبه و همین کار را برای کشور خودمان انجام دهید. کافی است جمعیت ایران و درصد افراد سیگاری را داشته باشید. و با همان فرض ۳/۵ سیگار در روز محاسبه کنید و ببینید فقط در مورد تهرسیگارها ما چه مقدار آشغال تولید می‌کنیم.

حالا به عدد دوم آن خبر توجه کنید. در سال، یک میلیارد تهرسیگار ۶۲ درصد آشغال خیابانها را تشکیل می‌دهند. یعنی ۳۸ درصد آشغال غیر از تهرسیگار است. به نظرم این عدد خیلی کوچک است. به عبارت دیگر، می‌توان تشخیص داد که مقدار آشغال روی زمین غیر از تهرسیگارها بسیار ناچیز است. حالا دوباره به همین معیار در مورد وضعیت خیابانهای خودمان فکر کنیم. آیا در خیابانهای ما هم به همین نسبت تهرسیگار و آشغال وجود دارد؟

بباید ۶۲ درصد را معنی کنیم. وقتی می‌گوییم ۶۲ درصد آشغالها تهرسیگار است، یعنی اگر شروع به شمردن آشغالهای خیابانها کنیم، از هر ۱۰۰ تا آشغال که می‌شمریم، ۶۲ تا از آنها تهرسیگار است. حالا اگر در شهر خودمان شروع به شمردن آشغالهای روی زمین و اطراف خود کنیم، به نظر شما از هر ۱۰۰ آشغال چند تا تهرسیگار است؟

خوب است این آزمایش و این جمع‌آوری اطلاعات را در روزهای متفاوت انجام دهید. می‌توانید میانگین این چند روز را به عنوان یک آمار نسبتاً قابل قبول در نظر بگیرید.

هدف من این است که با این کار توجه شما به اصل موضوع جلب شود.

بیشتر فکر کنیم

به ادامه خبر توجه کنید. در همان شهر کوچک سودرتلیه سالانه ۱۶۰۰۰۰۰ یورو برای نظافت خیابانها خرج می‌شود. حالا اگر کلاغها شروع به جمع‌آوری تهرسیگارها کنند، تخمین می‌زنند که ۷۵ درصد در هزینه‌های نظافت صرفه‌جویی خواهد شد. یعنی در همین شهر کوچک کلاغهای رفتگر می‌توانند ۱۲۰۰۰۰۰۰ یورو صرفه‌جویی کنند. با قیمت فعلی هر یورو (به‌طور تقریبی) ۳۰۰۰۰۰ تومان، صرفه‌جویی کلاغها می‌شود:

$$۱۲۰۰۰۰۰۰ \times ۳۰۰۰۰۰ = ۳۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰$$

یعنی فقط با آموزش کلاغها در یک شهر کوچک می‌توان ۳۶ میلیارد تومان صرفه‌جویی کرد. از این ابتکار جذاب بگذریم. آیا راه‌حل دیگری برای جمع‌آوری و بازیافت زباله‌ها و پسماندها وجود ندارد؟ آیا نمی‌شود هزینه‌های جمع‌آوری را به روش‌های دیگر کاهش داد؟ کمی بیشتر فکر کنید.

پی‌نوشت

۱. آمار از سایت worldpopulationreview.com استخراج شده است.

می‌ریزیم؟ نمی‌خواهم شهرداری را مقصر بدانم. آن‌ها زحمت می‌کشند و رفتگران عزیز مرتب در حال نظافت و جمع‌آوری هستند. فرهنگ عمومی ما مردم مشکل دارد.

وقتی در خیابان در حال رانندگی هستیم، مکرر راننده‌ها و سرنشین‌های خودروها را می‌بینم که تهرسیگار یا کاغذ پاره، پاکت سیگار، پوست تخمه، ته‌مانده‌های میوه‌ها و ... را از پنجره خودرو خود به بیرون پرتاب می‌کنند. واقعاً جای تأسف است. در جاده‌های بین‌شهری، کنار درخت‌ها و کنار رودخانه‌ها که معمولاً برای استراحت توقف می‌کنیم، با منظره‌های بسیار بدتری مواجه می‌شویم. ظاهراً هیچ‌کس به این موضوع توجه نمی‌کند! هر کس هر چه آشغال و پسماند دارد همان جا رها می‌کند. طبیعت زیبای خودمان را با دستان خودمان تخریب می‌کنیم.

غیر از فرهنگ‌سازی در این مورد که نباید آشغال بریزیم، پسماندها را رها نکنیم و آن‌ها را جداسازی کنیم تا بازیافتشان ساده‌تر شود، چه راه‌های دیگری برای بهبود این وضعیت وجود دارند؟ به این خبر جالب توجه کنید:

یک شرکت سوئدی با آموزش کلاغها قصد دارد از آن‌ها برای جمع‌آوری تهرسیگار در محیط‌های شهری استفاده کند. کلاغها هر بار که تهرسیگارهای جمع‌آوری شده را درون دستگاه مخصوصی بیندازند، چند دانه بادام‌زمینی جایزه می‌گیرند. این دستگاه‌ها را یک شرکت سوئدی در شهر «سودرتلیه»، نزدیک «استکهلم» (پایتخت سوئد) ساخته است. مؤسس شرکت می‌گوید: «شرکت کلاغها در این طرح کاملاً داوطلبانه است. آموزش کلاغها آسان است و آن‌ها این کار را از هم یاد می‌گیرند.»

بنیاد «سوئد را تمیز نگه داریم» می‌گوید، هر ساله یک میلیارد تهرسیگار در خیابانهای سوئد رها می‌شوند که ۶۲ درصد کل آشغالهای خیابانی را تشکیل می‌دهند.

محاسبه کنیم

در انتهای خبر دو عدد ذکر شده که توجه به آن‌ها جالب است. اول آنکه در سال یک میلیارد تهرسیگار در خیابانها رها می‌شود. جمعیت سوئد در سال ۲۰۲۲ حدود ۱۰ میلیون نفر است. طبق آمار جهانی^۱ ۸ درصد مردم در سوئد سیگار می‌کشند؛ یعنی:

$$۱۰۰۰۰۰۰۰ \times \frac{۸}{۱۰۰} = ۸۰۰۰۰۰۰$$

اگر فرض کنیم که همه این افراد رعایت نمی‌کنند و تهرسیگار خود را روی زمین می‌اندازند، خواهیم داشت:

$$۱۰۰۰۰۰۰۰ \div ۸۰۰۰۰۰ = ۱۲۵۰$$

سه‌م هر نفر از تهرسیگارها در سال ۱۲۵۰ سهم هر نفر از تهرسیگارها در روز $۱۲۵۰ \div ۳۶۵ \approx ۳/۵$

یعنی هر فرد سیگاری به‌طور متوسط در روز بین ۳ تا ۴ تهرسیگار روی زمین می‌اندازد. حالا اگر فرض کنیم نیمی از این افراد سیگاری رعایت نکنند و تهرسیگار خود را در خیابان بیندازند، به‌طور متوسط